ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟΥ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΕΚΤΥΠΩΣΗ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΓΓΡΑΦΟΥ

ΑΡΙΘ.: 48/14 Βλέπετε το πλήρες κείμενο
Είδος Εγγράφου: ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ
Αρχή έκδοσης: ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ (ΠΡΑΞΕΙΣ)-ΚΛΙΜΑΚΙΟ 7
ΦΕΚ:

Μέγεθος κειμένου: 61 KB

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΚΛΙΜΑΚΙΟ Ζ΄

ΠΡΑΞΗ 48/2014

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ

Αποτελούμενο από την Πρόεδρο αυτού Ελένη Λυκεσά, Σύμβουλο, και τους Αριστοτέλη Σακελλαρίου, Πάρεδρο και, κωλυομένων των λοιπών Παρέδρων, Παναγιώτη Παππίδα, Εισηγητή.

Συνήλθε στην αίθουσα διασκέψεων του Καταστήματός του, που βρίσκεται στην Αθήνα, στις 21 Μαρτίου 2014.

Για να ελέγξει το σχέδιο σύμβασης και τη νομιμότητα της διαδικασίας ανάθεσης από το Δήμο Περάματος σε δικηγορική εταιρεία του εξώδικου και δικαστικού χειρισμού ασκηθείσας εναντίον του προσφυγής, τα στοιχεία των οποίων υποβλήθηκαν στο Ελεγκτικό Συνέδριο στις 27.2.2014 (αρ. πρωτ. ΕΣ 14408) και συμπληρώθηκαν στις 18.3.2014 (αρ.πρωτ. ΕΣ 19186).

Άκουσε την εισήγηση του Παρέδρου Αριστοτέλη Σακελλαρίου.

Σκέφθηκε κατά το νόμο

και έκρινε τα ακόλουθα

1. Το ελεγχόμενο σχέδιο σύμβασης με το οποίο ο Δήμος Περάματος αναθέτει τον εξώδικο και δικαστικό χειρισμό της από 17.6.2013 εναντίον του προσφυγής της εταιρείας .... ΑΕ (αριθμ. καταχ. 407/17.6.2013) στη δικηγορική εταιρεία «....», με συνολική συμφωνημένη αμοιβή 543.369,60 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. (43/Γ.Δ./18.3.2014 διευκρινιστικό έγγραφο του Δημάρχου Περάματος), ως ανάθεση νομικών υπηρεσιών εισάγεται παραδεκτά για έλεγχο νομιμότητας, σύμφωνα με το άρθρο 36 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 (Ε.Σ. Κλ. Ζ΄ 365/2009, Ι Τμ. Πράξη 194/2012).

2. Α. Ο ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ Α΄ 87), ορίζει στο άρθρο 72 ότι «1. Η Οικονομική Επιτροπή (...) έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) (...) ιε) αποφασίζει για την πρόσληψη πληρεξουσίου δικηγόρου και για την ανάκληση της πληρεξουσιότητας του, σε όσους δήμους, είτε δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι, με μηνιαία αντιμισθία, είτε αυτοί που έχουν προσληφθεί δεν έχουν δικαίωμα να παρίστανται σε ανώτατα δικαστήρια. Μπορεί επίσης να αναθέτει την παροχή γνωμοδοτήσεων, μόνο εφόσον δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι, με μηνιαία αντιμισθία. Με απόφασή της είναι δυνατή, κατ' εξαίρεση, η ανάθεση σε δικηγόρο, εξώδικου ή δικαστικού χειρισμού, ανά υπόθεση, ζητημάτων, τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία για τα συμφέροντα του δήμου και απαιτούν εξειδικευμένη γνώση ή εμπειρία. Στις περιπτώσεις αυτές

η αμοιβή του δικηγόρου ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 281 του Κ.Δ.Κ.». Ο Κώδικας δε Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α΄ 114), στο άρθρο 281 ορίζει ότι «1. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι, που διορίζονται από Δήμο (…) αμείβονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα περί Δικηγόρων που ισχύουν κάθε φορά (…) 3. Για την εξώδικη ή δικαστική αντιμετώπιση νομικών ζητημάτων, τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία ή σπουδαιότητα και απαιτούν εξειδικευμένη νομική γνώση ή εμπειρία, η αμοιβή του δικηγόρου καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού (…) συμβουλίου κατά παρέκκλιση των προηγούμενων παραγράφων (…)».

Β. Από τις προαναφερόμενες διατάξεις συνάγεται ότι όλες τις νομικές υποθέσεις ενός Δήμου τις χειρίζεται, δικαστικά ή εξώδικα, ο νομικός σύμβουλος του που υπηρετεί σ' αυτόν με πάγια αντιμισθία, εφόσον διαθέτει τα κατάλληλα επαγγελματικά προσόντα, δηλαδή εφόσον δύναται να παρίσταται στο δικαστήριο που θα εκδικάσει την υπόθεση. Η ρύθμιση αυτή αποτελεί ειδικότερη εκδήλωση της αρχής της οικονομικότητας, η οποία διέπει τη δράση και λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών και επιβάλλει την εκπλήρωση των σκοπών τους με την κατά το δυνατόν ελάχιστη επιβάρυνση του προϋπολογισμού τους. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, με αιτιολογημένη απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του δήμου και προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική προστασία των συμφερόντων του, να ανατίθεται σε εξωτερικό δικηγόρο ο χειρισμός μεμονωμένων εξώδικων ή δικαστικών υποθέσεων που έχουν ιδιαίτερη σημασία ή σπουδαιότητα και, σωρευτικά, απαιτούν εξειδικευμένη γνώση ή εμπειρία. Λόγω όμως του εξαιρετικού χαρακτήρα της διαδικασίας αυτής, η απόφαση για την ανάθεση της εντολής απαιτείται να διαλαμβάνει πλήρη και ειδική αιτιολογία με την οποία να καταδεικνύεται τόσο η αδυναμία του δικηγόρου που υπηρετεί στο δήμο με έμμισθη εντολή να χειριστεί την ανατιθέμενη υπόθεση όσο και η ιδιαίτερη σοβαρότητα και δυσκολία της και το είδος των ειδικών γνώσεων που απαιτεί και επιβάλλουν τον χειρισμό της από δικηγόρο με εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρία την οποία δεν διαθέτει ο υπηρετών νομικός σύμβουλος, αλλά επιπλέον και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της που την καθιστούν ιδιαίτερα σημαντική για τα συμφέροντα του δήμου (ΕΣ Ι Τμ. πρ. 236/2010). Σε περίπτωση δε που με την ίδια απόφαση της Οικονομικής επιτροπής δίδεται και εντολή σε συγκεκριμένο δικηγόρο, με την αιτιολογία της απόφασης απαιτείται να καταδεικνύεται ότι ο δικηγόρος αυτός διαθέτει την αναγκαία εξειδικευμένη γνώση και εμπειρία (Ε.Σ. Τμ. Ι πρ. 196/2009, 185/2011, 98/2012). Επισημαίνεται πάντως ότι η διάταξη του άρθρου 72 παρ. 1 περ. ιε΄ του ν. 3852/2010 προβλέπει μόνο τη δυνατότητα – κατ' εξαίρεση από την αρχή της οικονομικότητας – προσφυγής σε εξωτερικούς δικηγόρους και δεν ρυθμίζει τη διαδικασία επιλογής των δικηγόρων αυτών, η οποία διέπεται από τις γενικές διατάξεις. Τέλος, σε περίπτωση ανάθεσης των ανωτέρω νομικών υπηρεσιών σε εξωτερικό δικηγόρο λόγω σπουδαιότητας, καταβάλλεται σ' αυτόν ειδική αμοιβή που ορίζεται ως προς το ύψος της με πλήρως αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, κατά παρέκκλιση των νόμιμων αμοιβών που προβλέπονται από τον Κώδικα των Δικηγόρων και δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα κατά περίπτωση εύλογα όρια (Ε.Σ. Τμ. Ι Πρ. 196/2010, 236/2011, Κλ. Τμ. Ι 241, 250/2013). Η κατά τα ανωτέρω ειδική αμοιβή είναι δυνατόν να οριστεί και σε ποσοστό επί του αντικειμένου της δίκης βάσει «εργολαβικού δίκης», αφού τέτοιου είδους συμφωνία προβλέπεται στον Κώδικα Δικηγόρων και παρότι οι Δήμοι δεν ορίζονται ρητώς ως εντολείς στις συμφωνίες αυτές, όπως το Ελληνικό Δημόσιο και τα ν.π.δ.δ. (άρθρο 60 παρ. 3 Κώδικα Δικηγόρων), δεν συνάγεται βούληση του νομοθέτη περί του αντιθέτου (ΕΣ Ι Τμ. Πρ. 83, 99, 101, 159/2011, 138, 100/2008).

3. Α. Περαιτέρω, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 20, 53 και 29 παρ. 4 του π.δ. 60/2007 «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ "περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών", όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005» (Α΄ 64), συνάγεται ότι οι συμβάσεις για την ανάθεση νομικών υπηρεσιών, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι υπηρεσίες εκπροσώπησης ενώπιον δικαστηρίων, ακόμη και όταν υπερβαίνουν τα όρια εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/ΕΚ εμπίπτουν στην κατηγορία υπηρεσιών (21) του Παραρτήματος ΙΙ Β του ανωτέρω π.δ/τος, και, ως εκ τούτου, δεν επιβάλλεται από τον κοινοτικό νομοθέτη η σύναψή τους κατόπιν διαγωνιστικής διαδικασίας. Κατ' εξαίρεση οι συμβάσεις αυτές, εφόσον παρουσιάζουν βέβαιο διασυνοριακό ενδιαφέρον, υπόκεινται στις γενικές αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης που απορρέουν από τα άρθρα 49 και 56 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ε.Ε., οι οποίες είναι δυνατόν να δικαιολογήσουν τη σύναψή τους κατόπιν διαδικασίας διαγωνισμού (Δ.Ε.Ε. απόφαση της 17.3.2011 Strong Seguranca SA C-95/10, σκ. 34 – 44, απόφαση της 18.11.2010 Επιτροπή κατά Ιρλανδίας C-226/09 σκ. 27 – 31).

Β. Οι ανωτέρω διατάξεις που επιτρέπουν – από πλευράς δικαίου της Ένωσης– στις αναθέτουσες αρχές να αναθέτουν τις κρίσιμες υπηρεσίες ακόμη και χωρίς διαγωνισμό, δεν εμποδίζουν τον εθνικό νομοθέτη να καθιερώσει ως υποχρεωτική τη διενέργεια διαγωνισμού για την ανάθεση των συμβάσεων αυτών. Στο άρθρο δε 209 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006),

όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 20 παρ.13 του ν. 3731/2008 (Α΄263), ορίζεται ότι «1. (…) 9. Οι Δήμοι (…) δύνανται να αναθέτουν απευθείας ή με συνοπτική διαδικασία (πρόχειρο διαγωνισμό) παροχή υπηρεσιών, (…), σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 83 του ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α), ως προς τα επιτρεπτά χρηματικά όρια, όπως αυτά καθορίζονται με τις εκάστοτε εκδιδόμενες αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (…) 10. Η σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση σχετικής προκήρυξης ρυθμίζεται με ανάλογη εφαρμογή των αντίστοιχων διατάξεων του άρθρου 25 των προεδρικών διαταγμάτων 59/2007 (ΦΕΚ 59 Α) και 60/2007 (ΦΕΚ 64 Α), όπως ισχύουν». Το χρηματικό όριο μέχρι το οποίο επιτρέπεται η απευθείας ανάθεση υπηρεσιών, κατ' άρθρο 83 του ν. 2362/1995, αναπροσαρμόστηκε με την 35130/739 /9.8.2010 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών «Αύξηση των χρηματικών ποσών του άρθρου 83 παρ. 1 του Ν. 2362/95 για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων που αφορούν προμήθεια προϊόντων, παροχή υπηρεσιών ή

εκτέλεση έργων»(ΦΕΚ Β΄ 1291) σε 20.000 ευρώ, χωρίς ΦΠΑ. Στο δε άρθρο 25 του π.δ. 60/2007, που εφαρμόζεται κατά τα ανωτέρω αναλογικά, ορίζεται ότι «Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους, προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις: 1) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών: α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά (…), β) εάν, για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση μπορεί να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις ενδιαφερόμενες αναθέτουσες αρχές, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικασίες με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού που αναφέρονται στο άρθρο 24. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη (…)». Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι οι δήμοι δύνανται να συνάπτουν συμβάσεις παροχής υπηρεσιών αξίας μεγαλύτερης των 20.000 ευρώ προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση της σχετικής διακήρυξης μόνο στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρονται περιοριστικά στις διατάξεις του άρθρου 25 του π.δ. 60/2007, στις οποίες ρητά παραπέμπουν οι διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 209 του Κ.Δ.Κ. (Ε.Σ. Τμ. VII 66/2013, 148/2012) και η απόφαση του αρμοδίου οργάνου του δήμου για την προσφυγή στην εξαιρετική αυτή διαδικασία πρέπει να είναι ειδικώς και επαρκώς αιτιολογημένη (πρβλ. Ε.Σ. Τμ. VII πρ. 105/2012, 227/2011, 386/2010, Τμ. VI 3634/2013, 2066, 285, 136/2010). Δεδομένου δε ότι δεν προβλέπεται ειδική εξαίρεση για την ανάθεση των νομικών υπηρεσιών, οι υπηρεσίες αυτές επιτρέπεται ομοίως να ανατίθενται χωρίς τη διενέργεια διαγωνισμού μόνο στις εξαιρετικές περιπτώσεις που προβλέπονται ανωτέρω. Και ναι μεν στη σχέση εντολής προέχει η ειδική ικανότητα του δικηγόρου για το χειρισμό της υπό ανάθεση υπόθεσης, η ικανότητα αυτή όμως είναι δυνατό με ασφάλεια να διερευνηθεί και μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας με τον καθορισμό συγκεκριμένων κριτηρίων ως προς την εμπειρία του αναζητούμενου δικηγόρου και τον επιτυχημένο χειρισμό από μέρους του συγκεκριμένου αριθμού σχετικών με την υπό ανάθεση υποθέσεων. Περαιτέρω στην ως άνω σχέση μεταξύ εντολέα και δικηγόρου ασκεί επιρροή και το στοιχείο της εμπιστοσύνης του εντολέα προς τον δικηγόρο (άρθρο 3 Κώδικα Δικηγόρων), η εν λόγω σχέση όμως εμπιστοσύνης γεννάται κατά την εκτέλεση της σύμβασης και δεν επιδρά στο στάδιο κατάρτισης αυτής.

4. Α. Εξάλλου ο Κώδικας Δικηγόρων (ν. 4194/2013, ΦΕΚ Α΄ 208) ορίζει στο άρθρο 58 ότι «1. Η αμοιβή του δικηγόρου ορίζεται ελεύθερα με έγγραφη συμφωνία με τον εντολέα του (…) 2. Η συμφωνία αυτή περιλαμβάνει είτε όλη τη διεξαγωγή της δίκης είτε μέρος ή ειδικότερες πράξεις αυτής ή κάθε άλλης φύσης νομικές εργασίες, δικαστικές ή εξώδικες. 3. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει έγγραφη συμφωνία, η αμοιβή του δικηγόρου καθορίζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα επόμενα άρθρα του Κώδικα, με βάση την αξία του αντικειμένου της δίκης και, σε περίπτωση που το αντικείμενο της δίκης δεν αποτιμάται σε χρήμα και δεν ορίζονται στις διατάξεις του Κώδικα, με βάση τις αμοιβές που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Κώδικα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα αυτού» στο άρθρο 60 ότι «1. Επιτρέπεται η κατάρτιση έγγραφης συμφωνίας, η οποία εξαρτά την αμοιβή ή το είδος αυτής από την έκβαση της δίκης ή του αποτελέσματος της εργασίας ή από οποιαδήποτε άλλη αίρεση, όπως επίσης και συμφωνία, με την οποία εκχωρείται ή μεταβιβάζεται μέρος του αντικειμένου της δίκης ή της εργασίας, ως αμοιβή (εργολαβικό δίκης). Αυτή η συμφωνία δεν μπορεί να υπερβαίνει το 20% του αντικειμένου της δίκης. (…) 4. Η παραπάνω συμφωνία, που εξαρτά την αμοιβή από την έκβαση της δίκης, ισχύει μόνο όταν ο δικηγόρος ανέλαβε την υποχρέωση να διεξάγει τη δίκη μέχρι τελεσιδικίας, χωρίς να λάβει κάποια αμοιβή σε περίπτωση αποτυχίας, (…) Τυχόν συμφωνία των μερών για την καταβολή εξόδων δεν ανατρέπει την ισχύ του εργολαβικού δίκης (…)», στο άρθρο 63 ότι «1. Η αμοιβή, σε περίπτωση μη ύπαρξης έγγραφης συμφωνίας, καθορίζεται με βάση την αξία του αντικειμένου της δίκης ως εξής: i. Η αμοιβή για τη σύνταξη κύριας αγωγής

ορίζεται με βάση την αξία του αντικειμένου της αγωγής όπως παρακάτω: α) 2% όταν η αξία του αντικειμένου της αγωγής ανέρχεται μέχρι το ποσό των 200.000 ευρώ. β) 1,5% όταν η αξία του αντικειμένου της αγωγής ανέρχεται από το ποσό των 200.001 ευρώ μέχρι 750.000 ευρώ. γ) 1% όταν η αξία του αντικειμένου της αγωγής ανέρχεται από το ποσό των 750.001 ευρώ μέχρι 1.500.000 ευρώ. δ) 0,5% όταν η αξία του αντικειμένου της αγωγής ανέρχεται από το ποσό των 1.500.001 ευρώ μέχρι 3.000.000 ευρώ. ε) 0,3% όταν η αξία του αντικειμένου της αγωγής ανέρχεται από το ποσό των 3.000.001 ευρώ μέχρι 6.000.000 ευρώ (…) 2. Εάν το αντικείμενο της δίκης δεν αποτιμάται σε χρήμα η αμοιβή υπολογίζεται με βάση το Παράρτημα Ι του Κώδικα (…)» στο άρθρο 68 ότι «1. Για τη σύνταξη προτάσεων κατά την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης, η αμοιβή του δικηγόρου του εναγόμενου είναι ίση με την αμοιβή της παραγράφου 1 του άρθρου 63 του Κώδικα (…)» και στο άρθρο 69 ότι «1. (…)3. Για τη σύνταξη προτάσεων ενώπιον του εφετείου που δικάζει ως δικαστήριο πρώτου βαθμού, η αμοιβή καθορίζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 68 του Κώδικα με βάση το αντικείμενο της διαφοράς».

Β. Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι η δικηγορική αμοιβή κανονίζεται με συμφωνία μεταξύ του δικηγόρου και του εντολέα του, η οποία περιλαμβάνει είτε όλη τη διεξαγωγή της δίκης είτε μέρος της είτε μεμονωμένες πράξεις. Περαιτέρω, επιτρέπεται ειδική συμφωνία μεταξύ δικηγόρου και εντολέα που εξαρτά την αμοιβή του πρώτου από την έκβαση της δίκης ή του αποτελέσματος της εργασίας, η οποία αμοιβή δεν μπορεί να υπερβεί το 20% του αντικειμένου της δίκης. Η συμφωνία αυτή (εργολαβικό δίκης) είναι ισχυρή όμως μόνο όταν ο δικηγόρος αναλαμβάνει τη διπλή υποχρέωση αφενός να διεξαγάγει τη δίκη μέχρι τελεσιδικίας και αφετέρου να μη λάβει αμοιβή σε περίπτωση αποτυχίας. Αν λείπουν οι ουσιώδεις αυτοί όροι, η συμφωνία λογίζεται σαν να μην υπάρχει (άρθρα 3, 174, 180 ΑΚ) και δεν συνεπάγεται κανένα αποτέλεσμα, η εγκυρότητα δε της εν λόγω σύμβασης μπορεί και αυτεπαγγέλτως να εξεταστεί από τα δικαστήρια (Α.Π. 2023/2006, 116, 451/2000, 737/1998, 569/1985).

5. Στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: Ο Δήμος Περάματος επέβαλε στην εταιρεία ... ΑΕ τέλη χρήσης υπεδάφους κοινοχρήστων χώρων για το έτος 2012, ποσού 1.509.360 ευρώ, και πρόστιμο διπλάσιο του τέλους, ύψους 3.018.720 ευρώ (αρ. χρηματικού καταλόγου 100, οικονομικού έτους 2013 και 203/8.5.2013 απόφαση Δημάρχου, αντίστοιχα). Η καταλογισθείσα εταιρεία άσκησε την από 17.6.2013 προσφυγή και αίτηση συμβιβασμού ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά (αρ. καταχ. 407/17.6.2013), η συζήτηση της οποίας δεν έχει προσδιοριστεί ακόμη. Η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου, με την 216/4.10.2013 απόφασή της, ανέθεσε στη δικηγορική εταιρεία ... τον εξώδικο και δικαστικό χειρισμό της υπόθεσης για την «απόκρουση» της ανωτέρω προσφυγής, με την αιτιολογία ότι η υπόθεση «αφορά ζήτημα το οποίο έχει ιδιαίτερη σημασία για τα συμφέροντα του Δήμου και απαιτεί εξειδικευμένη γνώση και εμπειρία» την οποία «αποδεδειγμένα» διαθέτει η εν λόγω δικηγορική εταιρεία, αφού μετείχε, συμβουλευτικώς, στη διαδικασία καταλογισμού. Ακολούθως, το Δημοτικό Συμβούλιο, με την 259/29.10.2013 απόφασή του, καθόρισε την αμοιβή της εταιρείας σε συνολικό ποσό 543.369,60 ευρώ, που αντιστοιχεί σε ποσοστό δώδεκα τοις εκατό (12%) επί της αξίας του αντικειμένου της προσφυγής (4.528.080 ευρώ), και θα καταβληθεί ως ακολούθως: Ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) του συνόλου της δικηγορικής αμοιβής, ήτοι ποσό 163.010,88 ευρώ, θα καταβληθεί στη δικηγορική εταιρεία με την υπογραφή της σύμβασης, το δε υπόλοιπο εβδομήντα τοις εκατό (70%) της αμοιβής, ήτοι το ποσό των 380.358,72 ευρώ, θα της καταβληθεί μετά την τελεσιδικία της υπόθεσης και υπό την προϋπόθεση απόρριψης της προσφυγής από τα διοικητικά δικαστήρια. Η δικηγορική εταιρεία θα αναλάβει τα πάσης φύσης δικαστικά ή άλλα έξοδα που τυχόν προκύψουν από τον εξώδικο ή δικαστικό χειρισμό της υπόθεσης, ενώ σε περίπτωση που γίνει δεκτή η προσφυγή («ήττα του Δήμου Περάματος») δεν θα αναζητήσει από το Δήμο περαιτέρω αμοιβή, ούτε άλλα έξοδα στα οποία θα έχει υποβληθεί. Με το υποβληθέν δε σχέδιο Σύμβασης – Εργολαβικό Δίκης επαναλαμβάνονται οι όροι αμοιβής που αναφέρονται στην ανωτέρω απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

6. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στις προηγούμενες σκέψεις, κατά την ελεγχόμενη διαδικασία ανάθεσης νομικών υπηρεσιών εμφιλοχώρησαν οι ακόλουθες ουσιώδεις πλημμέλειες:

α) Δεδομένου ότι στο Δήμο υπηρετεί δικηγόρος με πάγια αντιμισθία (43/Γ.Δ./18.3.2014 διευκρινιστικό έγγραφο του Δημάρχου), η απόφαση 216/4.10.2013 της Οικονομικής Επιτροπής με την οποία αποφασίστηκε η ανάθεση των κρίσιμων νομικών υπηρεσιών σε εξωτερικό δικηγόρο δεν είναι νόμιμα αιτιολογημένη, καθόσον από αυτήν δεν προκύπτει η αδυναμία του έμμισθου δικηγόρου του Δήμου να χειριστεί την υπόθεση. Η αδυναμία δε αυτή δεν είναι δυνατόν να συναχθεί από την προβαλλόμενη ειδικότητα του αντικειμένου της προκείμενης υπόθεσης, αφού αυτή αφορά σε αμφισβήτηση της νομιμότητας της επιβολής τελών, ήτοι σε αντικείμενο που εμπίπτει στις συνήθεις υποθέσεις που καλείται να χειριστεί ο νομικός σύμβουλος ενός Δήμου. Επιπλέον, ακόμη και αν ήθελε γίνει δεκτό ότι ο χειρισμός της

υπόθεσης απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρία, από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι η δικηγορική εταιρεία στην οποία ανατίθεται ο χειρισμός της υπόθεσης διαθέτει τα προσόντα αυτά, συνεπώς, η απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής είναι πλημμελώς αιτιολογημένη και κατά τούτο.

β) Η ίδια απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, κατά το μέρος που αναθέτει το χειρισμό της υπόθεσης σε συγκεκριμένη δικηγορική εταιρεία, αποτελεί απόφαση ανάθεσης υπηρεσιών κατόπιν διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης. Πλην όμως η αξία της σύμβασης υπερβαίνει το όριο των 20.000 ευρώ που προβλέπεται στο άρθρο 83 του ν. 2362/1995, όπως ισχύει, μέχρι του οποίου επιτρέπεται η απευθείας ανάθεση υπηρεσιών. Επιπλέον, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι από την αιτιολογία της απόφασης αυτής δεν προκύπτει ο λόγος που κατέστησε αναγκαία την προσφυγή στην εξαιρετική αυτή διαδικασία, σε κάθε περίπτωση δεν πληρούται καμία εκ των περιστάσεων που περιγράφονται στο άρθρο 25 του π.δ. 60/2007 και θα επέτρεπαν την απευθείας ανάθεση των ελεγχόμενων νομικών υπηρεσιών, αφού δεν συντρέχει τεχνική μοναδικότητα του παρόχου των υπηρεσιών ούτε απρόβλεπτη και κατεπείγουσα ανάγκη, εξαιτίας της οποίας κατέστη ανέφικτη η τήρηση των προθεσμιών για τη διενέργεια διαγωνισμού. Ως εκ τούτου, η παράλειψη του Δήμου να αναθέσει την κρίσιμη υπηρεσία κατόπιν διαγωνισμού δεν είναι νόμιμη, ως αντικείμενη στις διατάξεις του άρθρου 209 παρ. 9 και 10 του Κ.Δ.Κ..

γ) Σύμφωνα με το άρθρο 60 παρ. 4 του Κώδικα Δικηγόρων η συμφωνία που εξαρτά την αμοιβή του δικηγόρου από την έκβαση της δίκης (εργολαβικό δίκης) ισχύει μόνο όταν ο δικηγόρος αναλαμβάνει την υποχρέωση να διεξαγάγει τη δίκη μέχρι τελεσιδικίας, χωρίς να λάβει κάποια αμοιβή σε περίπτωση αποτυχίας. Ωστόσο, στη συγκεκριμένη περίπτωση, συμφωνείται ότι η δικηγορική εταιρεία θα λάβει με την υπογραφή της σύμβασης τριάντα τοις εκατό (30%) του συνόλου της δικηγορικής αμοιβής δηλαδή ποσό 163.010,88 ευρώ, το οποίο αποτελεί αποκλειστικά και μόνο αμοιβή της και δεν αντιστοιχεί σε δικαστικά έξοδα, το ποσό δε αυτό θα το λάβει ανεξάρτητα από την έκβαση της δίκης. Ενόψει αυτών η ελεγχόμενη συμφωνία δεν είναι ισχυρή ως εργολαβικό δίκης και συνεπώς είναι άκυρη τουλάχιστον ως προς το μέρος της αμοιβής που αντιστοιχεί στο εβδομήντα τοις εκατό (70%) του συνόλου της, ήτοι το ποσό των 380.358,72 ευρώ που εξαρτάται από την πλήρωση της σχετικής με την έκβαση της δίκης αίρεσης, την προϋπόθεση δηλαδή απόρριψης της προσφυγής από τα διοικητικά δικαστήρια. Λόγω δε του ότι το μέρος αυτό της συμφωνίας είναι τόσο σπουδαίο για τα μέρη συνεπιφέρει την ακυρότητα και όλης της συμφωνίας (ΑΚ 181).

δ) Τέλος, το Δημοτικό Συμβούλιο, με την 259/29.10.2013 απόφασή του, καθόρισε το ύψος της αμοιβής της δικηγορικής εταιρείας καθ' υπέρβαση του προσήκοντος μέτρου και των ευλόγων για την προκείμενη περίπτωση ορίων. Και τούτο διότι, παρόλο που κατά το άρθρο 281 του Κ.Δ.Κ, η αμοιβή του δικηγόρου στον οποίο ανατίθεται κατ' εξαίρεση ο χειρισμός υποθέσεων που έχουν ιδιαίτερη σημασία και απαιτούν εξειδικευμένη νομική γνώση και εμπειρία καθορίζεται κατά παρέκκλιση των νόμιμων αμοιβών που προβλέπονται από τον Κώδικα Δικηγόρων, οι νόμιμες αυτές αμοιβές του Κώδικα, που καθιερώθηκαν όλως προσφάτως και με δεδομένη την δυσμενή οικονομική συγκυρία των τελευταίων ετών, θεωρούνται κατά νόμο εύλογες και απαιτείται να λαμβάνονται υπόψη από τους δημόσιους φορείς για τον υπολογισμό του προσήκοντος μέτρου της ειδικής αμοιβής που συμφωνούν να καταβάλουν. Στην προκειμένη περίπτωση η αμοιβή της δικηγορικής εταιρείας με βάση τη αξία του αντικειμένου της δίκης, υπολογιζόμενη σύμφωνα με το άρθρο 63 του Κώδικα Δικηγόρων που εφαρμόζεται αναλόγως στην υπό κρίση διοικητική διαφορά ουσίας, θα ανερχόταν σε 31.834,24 ευρώ. Ως εκ τούτου, ακόμη και αν στο ανωτέρω ποσό συμπεριληφθούν τα έξοδα και λοιπές δαπάνες της δίκης, ο καθορισμός της αμοιβής της δικηγορικής εταιρείας σε ποσό υπερδεκαπλάσιο της αμοιβής αυτής, σε κάθε περίπτωση υπερβαίνει το προσήκον μέτρο και, κατά τούτο, δεν είναι νόμιμος

7. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, κωλύεται η υπογραφή του υποβληθέντος σχεδίου σύμβασης.

Για τους λόγους αυτούς

Κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης μεταξύ του Δήμου Περάματος και της δικηγορικής εταιρείας ... για την ανάθεση στην τελευταία του δικαστικού και εξώδικου χειρισμού της αναφερόμενης στη σύμβαση αυτή υπόθεσης.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΕΛΕΝΗ ΛΥΚΕΣΑ	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

© Νομοτέλεια, Ηπείρου 13, Αθήνα, τηλ. 210 8227952, fax 210 8843339, support@nomotelia.gr